

[ODRZEZEK *sb*

odrzezek *m*, **odrzezka** *f*

o jasne, pierwsze e pochylone, drugie jasne.

sg *N* odrzędek. ◇ *G* odrzędku. ◇ *A* odrzędek. ◇ *I* odrzędkiem. ◇ *L* odrzędku, odrzędce. ◇ *pl G* odrzędków. ◇ *A* odrzędki.

Sł stp brak, Cn: odrzezek, Linde: odrzezek bez cytatu.

1. *Napletek; praeputium Cn* [czyj]: Nie potrzebuie król flubin/ iedno tylko ńto odrzędków Philistyńńkich [*centum praeputia Philisthinorum*; ńto Prepucey z obrzázania Filistyńnow *Leop*] (*marg*) Saul chce od Dawidá ńto obrzędków [!] Philistyńńkich. (–) *WujBib* 1.Reg 18/25; [*Dawid*] pobił z Philistyńów dwie ńcie mężów/ y przyniół odrzędki ich [*attulit eorum praeputia*; przynioł ich obrzezanie *Leop*] *WujBib* 1.Reg 18/27.

Zwrot: »obrzezać odrzezek (*a.* ciało odrzedku)«: Wzięła prędko Zephorá bárzo ońtry kámień/ y obrzezáła odrzezek [!] ńyná ńwe⁸⁰ [*circumcidit praeputium filii sui*; obrzezáła ńyná ńwego *Leop*] *WujBib* Ex 4/25, *Gen* 17/11, 23, 24.

Wyrażenie: »ciało odrzedku [czyjego]« = *pellis membri virilis extrema et abscissa Cn*: obrzeżecie ciało odrzedku wáńżego [*circumcidetis carnem praeputii vestri*; obrzezowác będziecie ńkoreczkę cłonka męńskiego *Leop*] *WujBib* *Gen* 17/11; Abráhámowi było dzieńięćdzieńiąt y dzieńięć lat kiedy obrzezał ciało odrzedku ńwego [*circumcidit carnem praeputii sui*; obrzezał ciało cłonku ńwego męńskiego *Leop*] *WujBib* *Gen* 17/24, *Gen* 17/14, 23.

Przen: Obrzeżecie ńie PANV/ á odęymicie odrzędki ńerc wáńżych [*praeputia cordium vestrorum*; obrzázki ńerc wáńżych *Leop*] mężowie Iudá y obywatęle Ieruzálem (*marg*) Odnowienie y obrzezanie duchowné. (–) *WujBib* *Ier* 4/4.

a. *Napletek odtworzony sztucznie po obrzezaniu; pellis post circumcisionem iterum arte reducta Cn*: Y vczynili ńobie odrzędki [*fecerunt sibi praeputia*; przeńtáli ńie obrzezowác *Leop*]/ y odńtąpili od przymińrza ńwiętego/ y ńprzęgli ńie z pogány *WujBib* 1.*Mach* 1/16.

2. *Nieobrzezanie, brak obrzezania; praeputium Cn*: Y wńiął [*Abraham*] [...] pieczęć ńpráwiedliwońci wiáry która ńieńt w odrzedku/ áby był Oycem wńyńtkich wierzázcych przez odrzedek [*in praeputio, ut sit pater omnium credentium per praeputium*; w obrzezaniu ... áby był oyceń obrzezania *Leop*; w nieobrzezce: áby był Oyceń wńyńtkich wierzázcych w nieobrzezce *WujNT*] *WujBib* *Rom* 4/11.

W przeciwstawieniu: »obrzezanie ... odrzedek«: To tedy błogońłáwieńńtwo [*boże*] w obrzezaniuńli tylko ńieńt/ czyli teńż w odrzedce [*in circumcisione ... an etiam in praeputio?*; tylko ńie ńciázga do obrzezánych: czyli teńż y nie do obrzezanych? *Leop*; w obrzezaniuńli ... czyli teńż w nieobrzezaniu? *WujNT*] [...] Iákońż tedy ńieńt poczytána [*wiara Abrahamowi?*] w obrzezaniu? czyli w odrzedku? Nie w obrzezaniu/ ále w odrzedku [*In circumcisione, an in praeputio? Non in circumcisione, sed in praeputio*; w obrzezaniu/ czyli nie w obrzezaniu? Nie w obrzezaniu/ ále przed obrzezaniem *Leop*; w obrzezaniu? czyli w nieobrzezce? Nie w obrzezaniu/ ále w nieobrzezce *WujNT*]. *WujBib* *Rom* 4/9–10; Obrzezánym kto wezwány ńieńt? niecháyże nie przywońdzi odrzedku [*non adducat praeputium*; niecháy nieprzywońdzi (ná ńie) nieobrzezania *Leop*; niecháyże nie przywońdzi nieobrzezki *WujNT*]. W odrzedku kto wezwány ńieńt? niecháy ńie nie obrzezuie. Obrzezanieńieńt/ y

odrzézek [*praeputium*; nieobrzázanie *Leop*; nieobrzezka *WujNT*] nic nie ieft: ále záchowánié Bożégo przykazánia. *WujBib* 1.*Cor* 7/18–19, *Gal* 6/15.

Przen:

Wyrażenie: »odrzézek ciała [= *popędów natury*]«: Y was gdyście byli vmárli w grzéchách y w odrzezkú [!] ciááká wálszégo [*in ... praeputio camis vestrae*; w nieobrzezaniu ciááká wálfégo *Leop*; w nieobrzezce ciááká wálszégo *WujNT*]/ ípól óżywił z nim [*Chrystusem*]/ dárowawfszy wam wfszytkié grzéchy *WujBib* *Col* 2/13.

a) *Człowiek nieobrzezany:* ponieważ ieden ieft Bóg/ który wfspráwiedliwia obrzezánié z wiáry/ y odrzézek przez wiárę [*iustificat ... praeputium per fidem*; wfspráwiedliwia ... nie obrzezánié/ przez wiárę *Leop*; wfspráwiedliwia ... nie obrzezánego przez wiárę *WujNT*] *WujBib* *Rom* 3/30; pámiétaycie/ żeście niekiedy wy Pogáni w cíele/ którzy názwáni iefteście odrzezkem [!] [*dicimini praeputium*; którzyście bywáli zwáni nieobrzezáńcy *Leop*; którzyście byli zwáni nieobrzezká *WujNT*]/ od tego które zowiá obrzezániem ná cíele rękómá wczynionym *WujBib* *Eph* 2/11.

3. Zestawienie: *n-loc* »Pagorek Odrzezkow« = *Aralot:* rzékł PAN do Iozuego: Vczyń sóbie nóże kámienné á obrezéz [!] powtóré fyny Izráelowé. [...] obrzézal fyny Izráelowé ná pagorku odrzézkwó [*in colle praeputiorum*; ná pagorku Obrzezek *Leop*]. *WujBib* *Ios* 5/4.

Synonimy: **1.** *napłetek, nieobrzezanie, nieobrzezka, prepucyja, skoreczka*; **2.** *nieobrzezanie, nieobrzezka.*

Cf [**NIEODRZEZEK**], **OBRZEZANIE**, **OBRZEZKA**

MK